

TWEEDE LEVEN AAN HET WATER: NIEUW HUIS OP BESTAANDE FUNDERING

Bongers Architecten

Op een ondiep en lang kavel in Zuid-Holland, met aan de ene kant de weg en aan de andere kant het open water, staat een huis dat begint bij wat er al was. De bestaande fundering met kelder inclusief, de positie van de trap, werden de uitgangspunten van een nieuwe plattegrond. Nu heb je vanuit ieder vertrek een echt Hollands uitzicht over het water en woon je ruim van opzet, maar ook knus en behaaglijk.

GESLOTEN VERSUS OPEN

Vanaf de straatzijde toont het huis zich ingetogen. Een schuin dakvlak loopt ononderbroken door vanaf de gevel tot aan het water op de grond. Alsof er één huid om het volume is getrokken. Daarin zit slechts hier en daar een opening: een verticaal raam, een houten paneel en de entree, die verdiept in een nis ligt en geflankeerd wordt door zorgvuldig in barcode aangebrachte houten delen. Die houten delen rondom de voordeur en het plafond hebben een warmere toon dan de bruine gevel eromheen, waardoor de deurpartij zich door zijn zachtheid aftekent. Het idee is dat de binnenkomst over de brug nog niets prijsgeeft over wat het huis allemaal te bieden heeft. “Wat ik heel mooi vind, is de ingetogenheid aan de voorkant”, zegt architect Sander Bongers. “Pas als de voordeur open gaat, wordt je gepakt door de ruimte en kijk je in een rechte lijn, door de hal en woonkamer, naar een Hollands tafereel dat zich over het water ontvouwt.” Wanneer je doorloopt naar de waterzijde, kantelt het beeld volledig en blijkt het huis een uitgesproken tweede gezicht te hebben.”

GESCHIEDENIS VAN DE PLEK

De woning staat op de fundering van een gebouw dat hier in de jaren negentig al stond: een kano-centrum, destijds getekend door hetzelfde architectenbureau, toen in handen van vader Bongers. De bestaande kelder bleef behouden en bepaalde mede de positie van de trap naar boven. Het kavel zelf is opvallend smal, strekt zich vooral in de lengte langs het water uit en is aan alle kanten door water omgeven, waardoor de tuin een vanzelfsprekende oriëntatie kreeg. Vanaf iedere plek heb je zicht op het water. De tuin volgt een naturalistisch beplantingsprincipe van Piet Oudolf met vaste planten en grassen die het jaar rond structuur geven. Ook elders op het kavel zijn elementen van vroeger blijven staan.

Het tuinhuis dat tegen het oude pand aansloot, is in zijn geheel opgetild en verderop in de tuin teruggeplaatst. Het tuinhuis is nu in gebruik als knusse veranda met berging en sanitaire voorzieningen. In het water voor de woning staan nog de houten palen, en de inham in het vlonder, wat doet herinneren aan de huurkano’s die hier ooit afgemeerd lagen. Ze zijn niet weggehaald, omdat ze de ziel vormen van wat de plek hiervoor was. “Het is mooi dat je elementen kunt behouden van iets dat er al was”, vertelt Sander, “en daar dan vervolgens weer een heel nieuwe manier van leven aan kunt geven.”

OPEN NAAR HET WATER

Aan de achterzijde gebeurt het omgekeerde van wat aan de voorkant gebeurt. In het hoofdvolume met het schuine dak is een tweede vorm ingeschoven: een lage, platte doos met een dik dakvlak, waaronder de gevel grotendeels uit glas bestaat. Door de brede schuifpuien loopt de leefruimte in feite door tot voorbij de waterkant. Het huis oogt compact, en toch voelt het ruim doordat de blik vanuit ieder hoek ruim en vrij is. Elke vierkante meter wordt gebruikt; doorloopruimtes en restoppervlak zijn er nauwelijks. Onder het dikke groene dakvlak van de uitbouw ligt een beschut buitenterras dat doorloopt op het ritme van de leefruimte erbinnen. De grens tussen binnen en buiten is daar in feite gereduceerd tot een lijn in de vloer. De opdrachtgevers hadden een uitgesproken

mening, waardoor het vanzelfsprekend was de woning gezamenlijk te ontwikkelen, vanuit de manier waarop de bewoners in het leven staan en willen wonen. Elke ontwerpkeuze werd gezamenlijk gemaakt: de indeling, de gevelbekleding, de plinten van vijf-entwintig centimeter hoog tot aan de in het plafond ingestuckte gordijnrails. Omdat de opdrachtgever zelf uit de projectontwikkeling komt, ontstond een gelijkwaardige samenwerking waarin ideeën over en weer werden aangescherpt.

DAK EN GEVEL IN ÉÉN

Het materiaal dat het huis zijn karakter geeft, is een keramische gevelsteen en is hier speciaal voor ontwikkeld. Diezelfde gevelsteen bekleedt het dak, maar is ook de bekleding van de gevels. De gevelsteen is gepotdekseld uitgevoerd, waarbij elke rij de rij daaronder deels overlapt. Daardoor lopen dak en gevel ononderbroken in elkaar over, zonder dat de overgang een aparte oplossing nodig heeft. Dat had directe gevolgen voor de detaillering. Waar normaal gesproken een dakrand een eigen profilering vraagt, moest hier juist het tegenovergestelde gebeuren: een rand die zo min mogelijk laat zien dat het een rand is. De hoeken en kozijnen zijn uitgevoerd in zink in een bruine tint die in het verlengde van de kleur van de gevelsteen ligt. Die overgangen blijven daardoor ondergeschikt en het volume leest als één doorlopende vorm. Het gepatineerde zink verkleurt licht onder invloed van zon en regen, waardoor de gevel in de loop van de seizoenen een patina opbouwt.

Onder die schil zit een even zuinige logica. Het uitgangspunt was om warmte en koude aan de bron buiten te houden. Triple glas met warmtewerende folie beperkt de instraling. Kleinere ramen en ramen die onder een overstek liggen, beperken de instraling aan de zonbelaste gevels. Aan de noordgevel zijn juist geen overstekken toegepast, zodat daar het licht ongehinderd binnenvalt. Het geheel is vrijwel luchtdicht uitgevoerd. Wat er dan aan energie nog nodig is, wordt ruim opgevangen door 31 zonnepanelen en 30 kWh accuopslag. De gasaansluiting is behouden, maar het verbruik is minimaal. Daardoor draait het huis zo goed als energieneutraal.

LEVEN OP ÉÉN LAAG

Een belangrijke wens van de opdrachtgevers was om alles wat ze dagelijks nodig hebben op de begane grond onder te brengen. De slaapkamer, de badkamer en de woon- en kookruimte zitten allemaal op één laag. De bewoners wilden een ruime woning voor hun gezin, maar wilden hier ook later knus op hun gemak kunnen blijven wonen. Voor twee bewoners is het huis bovendien ruim genoeg om elkaar af en toe ook niet tegen te komen, en in een compact volume is dat geen vanzelfsprekendheid. Daarnaast wilde de opdrachtgever bewust geen doorsnee huis. Dat is aan de buitenkant misschien het meest zichtbaar, maar werkt even goed door in de plattegrond op de begane grond.

Beveiliging: VHS Beveiliging

Keuken: Huisman Keukens
Kokendwaterkraan: Quooker Nederland B.V.
Betonvloeren gepolijst: Betonreform Design B.V.

Gevelstenen: **Petersen Tegl A/S**

PARTNERS & LEVERANCIERS

Tekst: Alexander Eleveld | Fotografie: Wesley Bergen

Architect
Bongers Architecten, Oud-Alblas
www.bongersarchitecten.nl

Betonvloeren gepolijst
Betonreform Design B.V., Heukelum
www.betonreform.nl

Kokendwaterkraan
Quooker Nederland B.V., Ridderkerk
www.quooker.nl

Beveiliging
VHS Beveiliging, Papendrecht
www.vhsbeveiliging.nl

Bouwbedrijf
Krijn de With Timmerwerken B.V., Alblasserdam | www.krijndewith.nl

Keuken
Huisman Keukens, Alblasserdam
www.huismankeukens.nl

Installaties elektra & verlichting
Visser Elektrotechniek, Capelle aan den IJssel | www.visser.nl

Gevelstenen
Petersen Tegl A/S, Doetinchem
www.petersen-tegl.dk